

Raadsvoorstel

Onderwerp: Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2025-2040

Datum collegevergadering	11 maart 2025	Ambtenaar	R. van Veen
Zaaknummer	18754889	Telefoon	0255 567641, 06 41644982
Portefeuillehouder(s)	J. Verwoort	E-mailadres	RvanVeen@Velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

-
1. Het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2025-2040 vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente heeft in nauwe samenwerking met de schoolbesturen het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2021-2036 (hierna IOHP 2021-2040) geactualiseerd. Hierbij is gekeken naar landelijke ontwikkelingen, onder meer op het gebied van duurzaamheid, binnenklimaat en Integratie Kindcentra. In het geactualiseerde plan zijn de meest recente ontwikkelingen in de leerlingaantallen en leerlingstromen verwerkt.

Het nu voorliggende Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2025-2040 (hierna IOHP 2025-2040) borduurt voort op het op 26 november 2020 door uw raad vastgestelde IOHP 2021-2036 en geeft inzicht in:

- De staat van de schoolgebouwen;
- De ontwikkelingen in aantallen leerlingen op wijkniveau;
- Oplossingsrichtingen.

Het plan bevat een toekomstbestendig meerjarenperspectief met een doorkijk voor de periode 2025-2040 voor alle Velsense schoollocaties.

Inleiding

Op 26 november 2020 heeft uw raad het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2021-2036 (hierna IOHP 2021-2036) vastgesteld.

In dit IOHP 2021-2036 is naast de capaciteit ook een start gemaakt met o.a. ambities te benoemen op het gebied van binnenklimaat, duurzaamheid, renovatie versus vervangende nieuwbouw. De eerste fase, 2021-2025 is gestart. Als gevolg van o.a. veranderde leerlingstromen, nieuwe leerlingprognoses en wijzigingen in het scholenbestand is het noodzakelijk het IOHP 2021-2036 te actualiseren.

Beoogd doel en effect van het besluit

Het vaststellen van het IOHP 2025-2041 heeft tot doel het geven van inzicht en het prioriteren van de onderwijshuisvestingsbehoeften van de onderwijsinstellingen binnen de gemeente Velsen. Het gaat hierbij om passende huisvesting voor de leerlingen van de basisscholen, het voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in een gezonde omgeving.

Argumenten

Inleiding c.q. aanleiding actualisatie IOHP 2021-2036

Het nu vigerende IOHP 2021-2036 is niet alleen een capaciteitsplan, maar geeft ook een toekomstbestendig meerjarenperspectief voor alle schoollocaties in Velsen. Het geeft een door alle schoolbesturen gedragen visie op onderwijs en onderwijshuisvesting.

Echter, het onderwijsveld is de laatste jaren constant in beweging. Scholen sluiten, zoals de Schoolwerkplaats in Santpoort-Noord of de Vuurtoren aan het Koningsplein 1 in IJmuiden, beiden op 1-8-2023. In 2022 zijn de leerlingen van de voormalige Duin & Kruidbergmavo verhuisd naar de locaties van het Vellesan College in IJmuiden. Daar staat tegenover dat er ook weer nieuwe initiatieven zijn gestart zoals de Vrije Schoolstroom Waldorf aan Zee, onderdeel van het Kompas aan de Heerenduinweg 41 in IJmuiden. Dunamare Onderwijsgroep is op 1-8-2022 SAGA Driehuis voor voortgezet onderwijs in Driehuis gestart. En per 1 augustus 2024 is Agora Basisonderwijs Driehuis (als onderdeel van de Pionier Velserbroek) officieel gestart. Ook kan geconstateerd worden dat de leerlingstromen veranderen. Een school kan “populair” worden onder ouders in een wijk, hetgeen vaak ten koste gaat van andere in deze wijk gehuisveste scholen.

Er is meer nadruk komen te liggen op de doorlopende leerlijn van 2,5 tot 12 jaar en dan vooral bij scholen met veel kinderen die vallen onder de voor- en voegschoolse educatie, de vve. Meer scholen willen zich ontwikkelen tot (Integraal) Kind Centrum. Deze laatste ontwikkeling heeft ervoor gezorgd dat er kaders moesten worden vastgesteld ten aanzien van de investering, het eigendom en het beheer van een Kind Centrum. Hierover bent u separaat geïnformeerd.

In het IOHP 2025-2040 wordt o.a. aandacht besteed aan:

- Spreiding en schaalgrootte (vooral in het primair onderwijs)
- Inclusief onderwijs
- Duurzaam en gezonde schoolgebouwen
- Integrale Kind Centrum
- Inzicht in de staat van alle schoolgebouwen (kwalitatief en kwantitatief), en de gevolgen van ontwikkelingen in aantallen leerlingen op wijkniveau;

In het IOHP 2025-2040 wordt verder o.a. aandacht besteed aan:

- Spreiding en schaalgrootte (vooral in het primair onderwijs)
- Inclusief onderwijs
- Duurzaam en gezonde schoolgebouwen
- Integrale Kind Centrum

- Inzicht in de staat van alle schoolgebouwen (kwalitatief en kwantitatief), en de gevolgen van ontwikkelingen in aantallen leerlingen op wijkniveau

Operatoneel niveau

Het IOHP 2025-2040 geeft een situatieschets per kern, kansenkaarten, oplossingsrichtingen en prioritering. Voor elke onderwijslocatie is op basis van zoveel mogelijk objectieve informatie een overzicht gemaakt.

De schoolbesturen en de organisatie in de kinderopvang zijn allen zeer nauw betrokken geweest bij het opstellen van het IOHP 2025-2040 en hebben allen ruimschoots de mogelijkheid gekregen om input te leveren via werkbijeenkomsten met alle schoolbesturen en schooldirecties voortgezet onderwijs.

Aan de hand van de basisinformatie en het inzicht in de vooraf benoemde knelpunten en ontwikkelingen is een situatieschets gemaakt in de vorm van een kansenkaart op kernniveau. Op basis van de geconstateerde knelpunten op gebouwniveau is er naar oplossingen gezocht. De oplossingsrichting zijn per kern en gericht om de geconstateerde knelpunten op te lossen. Er is een prioritering opgesteld, verdeeld in 3 fases.

Fase 1 heeft een looptijd van 0-5 jaar (2025-2029), fase 2 5-10 jaar (2030-2034) en fase 3 van 10 - 16 jaar (2034-2040).

De volgende overwegingen zijn o.a. gehanteerd om tot een verdeling van de opgave over de drie fases te komen:

- Capaciteit knelpunten
- Kwalitatieve (technisch en functioneel) knelpunten
- Vrijspelen van een gebouw (voor tijdelijke of permanente huisvesting)
- Complexiteit van de opgave
- Huidige (en toekomstige) boekwaarde (afweging bij vervangende nieuwbouw versus renovatie)

Uitgangspunten

Voor de oplossingsrichting zijn de investeringskosten in beeld gebracht.

Er gelden o.a. de volgende uitgangspunten:

- Bij (vervangende) nieuwbouw is uitgegaan van een gemeentelijke investering van € 3.900,- per m² bvo. voor het bekostigen van Energie Neutraal Gebouw (ENG) en Frisse Scholen Klasse B (prijsspeil 2024). Daarnaast is er een bedrag van gemiddeld € 400,- (± 10%) voor locatiegebonden en onvoorziene kosten. Hierbij moet gedacht worden aan sloop van het gebouw, onderzoeken naar locatie en terrein, bodemsanering en verhuiskosten;
- Het verschil in investeringskosten tussen vervangende nieuwbouw en renovatie (of revitalisatie) komt te vervallen. Reden is, dat er bij renovatie vaak meer onderzoeken nodig zijn om te komen tot een goed renovatieplan, er vaak ingrijpende en ook kostenverhogende bouwkundige ingrijpen noodzakelijk zijn om een bestaand gebouw te revitaliseren naar de kwaliteit van nieuwbouw.
- Renovatie is levensduur verlengend voor een periode van minimaal 40 jaar. Het ligt voor de hand om ook de te hanteren afschrijvingstermijnen zoals opgenomen in de "Nota investeringen en afschrijvingen" hiermee in lijn te brengen.
- De investeringskosten voor het realiseren van ruimte voor kinderopvang worden door het schoolbestuur in 40 jaar terugbetaald. De investering komt niet ten laste van het budget investeringen onderwijshuisvesting.

- Tijdelijke huisvesting wordt in principe gehuurd. Per project wordt een businesscase opgesteld of koop van tijdelijke huisvesting niet goedkoper is. Daarbij geldt dat de tijdelijke huisvesting na realisatie verplaatst moet kunnen worden naar een andere locatie.

Projecten IOHP 2025-2040.

Naast de al gestarte projecten uit de 1e fase van het IOHP 2021-2026 zijn de volgende nieuwe projecten in de periode 2026-2030 opgenomen. Daarbij geldt de volgende prioritering. Het oplossen van capaciteitsproblemen dient in alle gevallen door te gaan.

1. Uitbreiding Franciscusschool a.g.v. capaciteitstekort i.c.m. ruimte t.b.v. de peuteropvang met voor en vroegschoolse educatie.
2. Vervangende nieuwbouw Sluiswijkzaal i.c.m. vervangende nieuwbouw Kennemerzaal, beide gelegen in IJmuiden.
3. Vervangende nieuwbouw Toermalijn, i.c.m. met onderzoek naar vervangende nieuwbouw SAGA Driehuis en Agora Basisonderwijs Driehuis (2e fase)
4. Vervolg scenario onderzoek naar geclusterde nieuwbouw/renovatie beroepsgericht vmbo Vellesan College, Technisch College Velsen en Maritiem College IJmuiden inclusief gymnastiekaccommodaties.
5. Renovatie of vervangende nieuwbouw Kompas-Oost locaties Heerenduinweg 41 en 45 in IJmuiden

Capaciteitstekort

Ad 1. De Franciscusschool heeft al jaren te kampen met een ruimtegebrek. Dit wordt opgelost door de Franciscusschool sinds 1 augustus 2020 medegebruik te laten maken van leegstaande lokalen in het gebouw Heerenduinweg 45 in IJmuiden. Hier zat tot 1-8-2020 de Vuurtoren locatie-Oost. Het Kompas locatie Oost aan de Heerenduinweg 41 in IJmuiden heeft meer dan 40 kinderen van de per 1-8-2020 gesloten Vuurtoren ingeschreven. De andere gebruiker van de locatie Heerenduinweg 41 is de Vrije School genaamd Waldorf aan Zee, een afdeling van basisschool Het Kompas-Oost. Deze afdeling heeft inmiddels meer dan 80 kinderen en is daarmee dusdanig gegroeid en blijft groeien dat men lokalen van het gebouw Heerenduinweg 45 is gaan gebruiken. In de leerlingenprognose wordt aangetoond dat de ruimtebehoefte van de Franciscusschool meer dan 15 jaar bedraagt. Daarnaast is er de wens om de peuteropvang verzorgt door Zoople voor peuters met een vve-indicatie in het kader van de doorlopende leerlijn 2,5-12 jaar in het gebouw van de Franciscusschool te huisvesten. Het deel dat t.b.v. de peuteropvang gerealiseerd zou moeten worden wordt via lening met terugbetaalgarantie gefinancierd.

Ad 3. Het gebouw van bs. De Toermalijn aan de Driehuizerkerkweg en de vm. Duin en Kruidbergmavo in Driehuis.

Velsen Zuid en Driehuis zijn kernen waar de komende jaren een grote groei van het aantal leerlingen wordt verwacht. Binnen de Jan Campertschool in Driehuis kan de verwachte groei nog worden opgevangen. Voor De Toermalijn in Driehuis resulteert de groei al op korte termijn in een ruimtetekort. Het voorstel uit het IOHP 2020 om het gebouw van de Toermalijn te renoveren doet geen recht meer aan de huidige knelpunten. Dit scenario vraagt daarom om een herziening.

Het is de verwachting dat met de toename van het aantal leerlingen ook de vraag naar peuteropvang bij 't Heuveltje toeneemt. Momenteel is er in beide kernen een wachtlijst voor de peuteropvang.

In het gebouw van de voormalige Duin- en Kruidberg MAVO zijn twee nieuw gestarte scholen gehuisvest, Agora Driehuis (PO) en SAGA Driehuis (VO). Het gebouw aan de Nicolaas Beetslaan 3 in Driehuis is in slechte staat en moet worden aangepakt om de scholen van toekomstbestendige

huisvesting te voorzien. Het is daarbij de wens van beide scholen en schoolbesturen om gezamenlijk gehuisvest te blijven en daarmee de doorgaande leerlijn van PO naar VO in takt te houden. Vooralsnog is het uitgangspunt voor Agora Driehuis een groei naar een leerlingenaantal van 160. De school heeft de ambitie naar een toekomstbestendige omvang van circa 220 leerlingen. SAGA Driehuis streeft naar een ideale omvang van ± 325 leerlingen.

De gebouwen van De Toermalijn en Agora Driehuis/SAGA Driehuis bevinden zich op ruim opgezet kavels. Gezien beide gebouwen toe zijn aan een ingreep doet de kans zich voor het terrein efficiënter in te richten en te benutten. Het voorstel is om tot een totaaloplossing voor het terrein te komen waarbij voor De Toermalijn en Agora/SAGA Driehuis afzonderlijke huisvesting wordt gerealiseerd. In dit plan dient ook aandacht te zijn voor het vermijden van tijdelijke huisvesting door over een schuifplan na te denken. Het onderzoek kan plaatsvinden in 2025 en 2026. De eindrapportage zal aan het college en de raad worden voorgelegd.

Kwalitatieve (technische en functionele) knelpunten

Ad 2. Vervangende nieuwbouw Sluiswijkzaal aan de Kerkstraat in IJmuiden i.c.m. Kennemerzaal aan het Moerbergplantsoen in IJmuiden. Het vervangen van de Kennemerzaal staat sinds 2016 in het toe geldende "Masterplan Onderwijshuisvesting 2016-2022 genoemd. Echter de beperkt locatie hoek Moerbergplantsoen/Torricellistraat i.c.m. de aanwezigheid van een wandreliëf op de kopgevel aan het Moerbergplantsoen (wederopbouw kunst van IJlstra) maakt deze locatie minder geschikt voor vervangende nieuwbouw. Derhalve is gekeken naar een gecombineerde vervangende nieuwbouw van beide zalen aan de Kerkstraat. Vervangende nieuwbouw van de Sluiswijkzaal staat gepland voor 2032 en wordt hiermee naar voren gehaald.

Ad 4. Vervangende nieuwbouw gebouw Tiberiusplein 5 in IJmuiden, onderdeel van het Vellesan College. In het IOHP 2020 stond voor 2025 vervangende nieuwbouw Tiberiusplein gepland. Daarbij werd tevens gekeken naar huisvesting van leerlingen die destijds op de Duin en Kruidbergmavo in Driehuis gehuisvest waren op een locatie in IJmuiden.

Er hebben inmiddels diverse verkennende gesprekken plaatsgevonden met het Vellesan College en Dunamare, het bestuur van het Vellesan College. Voor Gemeente Velsen geldt dat er een optimaal gebruik van de locatie Tiberiusplein/Briniostraat 16 moet plaatsvinden. Daarbij wordt ook gekeken naar de gebouwen van het Technisch College Velsen (hierna TCV) en het Maritiem College IJmuiden (MCIJ). Beide scholen hebben te maken met leegstand. Dubbel gebruik van o.a. technieklokalen door de drie scholen ligt voor de hand. Aan Dunamare is de opdracht gegeven om een scenario uit te werken om te komen tot een efficiënt gebouw voor het TCV, het MCIJ en het Vellesan College.

De locatie Briniostraat 10-12 ligt op de rand van het project "Van Pont tot Park" en biedt de mogelijkheid voor een brede aanpak van de locatie begrensd door de Briniostraat, Troelstraweg, P. Vermeulenstraat en De Noostraat zuid.

Er vinden gesprekken plaats tussen schoolbestuur Dunamare en gemeente Velsen over de haalbaarheid, concept programma van eisen van de scholen en de locatie. Geconstateerd moet worden dat het aantal leerlingen op het Vellesan College de afgelopen jaren gedaald is.

Ad 5. Renovatie of vervangende nieuwbouw van de gebouwen van het Kompas-Oost aan de Heerenduinweg 41 en 45 is noodzakelijk. De gebouwen zijn technisch gezien op.

Overige projecten

- Optimaliseren capaciteit Ichthus Lyceum in Driehuis. Dit project is, gelet op de onverwachte toename van het aantal leerlingen bij het Ichthus Lyceum, SAGA Driehuis en Agora Basisschool Driehuis, inmiddels in gang gezet

- Tijdelijk uitbreiding Tender College in IJmuiden ter overbrugging van de periode vervangende nieuwbouw in 2036. Dit project is, gelet op de onverwachte toename van het aantal leerlingen bij het Tender College, inmiddels in gang gezet.
- Inhoudelijke samenwerking de Plataan in Velsen-Noord (met SWV in De Stek)
- Vorming Integraal Kindcentrum Pleiadenschool in IJmuiden
- Onderzoek naar Vve-plekken o.a. bij de Zefier en Zoeff in Zee- en Duinwijk in IJmuiden
- Verbetering functionaliteit Parnassiaschool in Santpoort-Noord

Kosten IOHP 2025-2040

De totale extra investeringen in het IOHP 2025-2040 bedragen € 50 mio. Dit leidt ertoe dat er jaarlijks een extra investeringsvolume van € 3.2 mio nodig is. Vastgesteld moet worden dat deze budgettaire ruimte er op dit moment niet is.

Gelet op de financiële consequenties is een “automatische ophoging” van het investeringsvolume niet te verwachten. De volgende projecten uit de 1e fase van het IOHP 2025-2040 zijn in het meerjareninvesteringsplan opgenomen.

- Oplossen capaciteitstekort Franciscusschool.
- Voorbereidingskrediet voor vervangende nieuwbouw bs de Toermalijn incl. het oplossen toekomstig capaciteitstekort van bs. De Toermalijn aan de Driehuizerkerkweg in combinatie met vervangende nieuwbouw vm. Duin en Kruidbergmavo in Driehuis waar SAGA Driehuis en Agora basisonderwijs in Driehuis in gehuisvest zijn. Voor dit project is in 2026 een voorbereidingskrediet toegekend. Het definitieve bouwbudget zal t.z.t. voor besluitvorming in de Perspectiefnota 2027 (of later) aan de gemeenteraad voorgelegd moeten worden.
- Voor alle andere projecten geldt dat er per project een bouwbudget aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd.

Alternatieven

Het IOHP geeft inzicht in de onderwijsbehoeften, er is geen alternatief.

Risico's

Het IOHP 2025-2040 geeft een doorkijk naar de ruimtebehoeftes van de scholen en de daarbij benodigde huisvesting. Indien het IOHP 2025-2040 niet wordt vastgesteld moet telkens ad hoc invulling gegeven worden aan de huisvestingsbehoefte van de scholen.

Programma

Sociaal en Vitaal

Kader

Wet Primair onderwijs
Wet Voortgezet onderwijs
Wet op de Expertisecentra
Verordening voorzieningen huisvesting Velsen 2020
Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2021-2036

Participatie en inspraak

- medio september 2023 is er met alle schoolbesturen individueel gesproken
- op 4 oktober 2023, 20 november 2023, 22 januari 2024, 25 maart 2024 en 18 juli 2024 zijn er werkbijeenkomsten met de schoolbesturen primair onderwijs en scholen voor voortgezet onderwijs geweest
- op 4 maart 2024 was er een werkbijeenkomst met de besturen primair onderwijs en de organisaties kinderopvang
- op 19 januari 2024 was er ter voorbereiding op de beeldvormende sessie een werkbezoek met uw raad op drie schoollocaties in IJmuiden. De Franciscusschool, IKC IJmuiden (De Boekanier, Antoniuschool en Kenter Jeugdzorg) en het Technisch College Velsen en Maritiem College IJmuiden

Financiële en personele consequenties

Bij de beeldvormende sessie van 12 december 2024 is een presentatie gegeven over de financiële uitwerking van het IOHP 2021-2036 en IOHP 2025-2040.

De gemeente ontvangt jaarlijks via de Algemene Uitkering een –niet geoormerkt- bedrag voor de cluster educatie. In de nota “Investeringen en afschrijvingen 2020” wordt rekening gehouden met een gemiddeld volume van € 4,9 mio per jaar (2024) voor de investeringen verband houdende met het IOHP 2021-2036.

De totale investeringen in het IOHP 2025-2040 bedragen € 97.5 mio. De lopende investeringen uit de 1^e fase van het IOHP 2021-2036 zijn hier niet in meegenomen. Deze projecten bedragen in totaal € 24.5 mio. De totale investeringen bedragen hiermee tot 2040 (prijspeil 2024) € 122 mio. Dit is ruim € 60 mio boven het IOHP 2021-2036.

Dit leidt ertoe dat er jaarlijks een investeringsvolume van € 7.6 mio nodig is. Dit is € 2.7 mio meer dan in de begroting rekening mee wordt gehouden.

Er zijn vier opties uitgewerkt.

1. Verhoging van het investeringsplafond van € 60 naar € 122 mio.
Het verhogen van het investeringsplafond leidt tot significant hogere kapitaalslasten en gelet op de financiële situatie van de gemeente is het de vraag of dat op dit moment wenselijk is.
2. Verlengen van de afschrijvingstermijn van 40 naar 60 jaar. Het doel is om de investering over een langere termijn af te schrijven en daarmee de kapitaallasten te verlagen en daarmee binnen de begrootte kapitaalslast te blijven.
Het aanpassen van de afschrijvingstermijn in combinatie met het toepassen van de componentenmethode leidt tot een geringe lagere kapitaallast. En hiermee wordt het beoogde doel om binnen de begrootte kapitaallast te blijven niet gehaald.
3. Temporiseren van de geplande investeringen uit zowel het IOHP 2021-2036 als het IOHP 2025-2040. Met het temporiseren worden de projecten op een later moment uitgevoerd met als doel om binnen de begrootte kapitaallast te blijven.
Dit biedt de mogelijkheid om wel te starten met de planvorming, echter per project zal de gemeenteraad benaderd moeten worden voor het toekennen van het benodigde bouwbudget.
4. Restwaarde.
Bij onderwijshuisvesting is restwaarde lastig vast te stellen: doordat veranderend gebruik van het gebouw, veranderende bouweisen of een verandering in de bouwmaterialen kan het zijn dat uiteindelijk minder restwaarde is dan waar ooit vanuit is gegaan. Dit moet dus in de tijd van de afschrijving worden gemonitord en bijgesteld. Voorkomen moet worden dat toekomstige generaties te maken hebben met lasten die voortkomen uit een besluit voor een restwaarde die niet gerealiseerd kan worden.

GEMEENTE VELSEN

Een generieke toepassing van 20% van de aanschafwaarde zoals dat in het bedrijfsleven plaatsvindt is dus niet mogelijk.

De opties 1, 2 en 4 leiden niet tot voldoende financiële ruimte. Daarom wordt voorgesteld om te kiezen voor optie 3, temporiseren.

De investeringen voor de uitbreiding van de Franciscusschool (1.6 mio) en het voorbereidingskrediet (€ 0,8 mio) voor de vervangende nieuwbouw De Toermalijn zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsplan van de begroting 2025.

Voor de overige in het IOHP 2025-2040 geplande investeringen wordt voorgesteld deze te temporiseren. Dit houdt in dat de plannen on hold worden gezet tot 2029 dan wel indien er eerder duidelijkheid is over de financiële situatie van de gemeente Velsen.

Opgemerkt wordt dat de planvorming rondom de locatie Toermalijn, in combinatie met SAGA Driehuis en Agora basisschool Driehuis ook getemporeerd kan worden. Dit is als mogelijke bezuiniging in 2028 opgenomen in het Format.

Gevolgen van temporiseren zijn:

- hogere onderhoudskosten
- risico op huur noodlokalen
- hogere investeringsbedragen a.g.v. stijgende bouwprijzen

Uitvoering van besluit

Na vaststelling van het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2025-2040 door de raad gaat het college aan de slag met de uitvoering ervan.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Integraal Onderwijs Huisvestingsplan Velsen 2025-2040

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

D. Veurink

De burgemeester,

F.C. Dales

